

Debreceni Ítéltábla

Pf.IV.20.210/2024/5.

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Halmos Ügyvédi Iroda (FÉL CÍME, ügyintéző: dr. Halmos Tamás ügyvéd) által képviselt FELPERES NEVE (FELERES CÍME) felperesnek -, a Dr. Szőke Mihály Ügyvédi Iroda (FÉL CÍME, ügyintéző: dr. Szőke Mihály ügyvéd) által képviselt I. RENDŰ ALPERES NEVE (I. RENDŰ ALPERES CÍME) I. rendű és II. RENDŰ ALPERES NEVE (II. RENDŰ ALPERES CÍME) II. rendű, a dr. Serfőző Andrea ügyvéd mint eseti gyám (FÉL CÍME) által képviselt kiskorú III. RENDŰ ALPERES NEVE (III. RENDŰ ALPERES CÍME) III. rendű és a Dr. Szőke Mihály Ügyvédi Iroda (FÉL CÍME, ügyintéző: Dr. Szőke Mihály ügyvéd) által képviselt IV. RENDŰ ALPERES NEVE (IV. RENDŰ ALPERES CÍME) IV. rendű alperesek ellen élettársi vagyonszövetségben alapuló tulajdoni igény érvényesítése iránt indított perében a Nyíregyházi Törvényszék 2024. április 25-én meghozott 12.P.20.355/2021/195. számú ítéletével szemben a felperes részéről 204. sorszámon, míg az I-II. és IV. rendű alperesek részéről 199. sorszámon előterjesztett fellebbezések folytán indult másodfokú eljárásban – a 2024. szeptember 4-én megtartott nyilvános tárgyaláson – meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének bevezető részét kijavítja, a felperes neve FELPERES, a III. rendű alperesé III. RENDŰ ALPERES és mindkettőjük lakcíme CÍM1.

Az ítéltábla az így kijavított ítélet nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja:

- a felperes tulajdonjogát a .../153 hrsz.-ú, ténylegesen 1. SZ. INGATLAN számú ingatlan 19/50 részére bejegyezni rendeli házastársi közös vagyon jogcímén az ingatlan-nyilvántartásba, erre vonatkozóan az ingatlanügyi hatóságot megkeresi,
- az indokolás [11] és [29] pontját a jelen ítélet indokolása szerint,
- mellőzi az I., II. rendű alperesek kötelezését személyenként 21 564 188 (Huszonegymillió-ötszázhatvannégyezer-egyszáznyolcvannyolc) forint és késedelmi kamatai megfizetésére,
- mellőzi az I., II. és IV. rendű alperesek kötelezését elsőfokú perköltség megfizetésére és kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I., II. és IV. rendű alpereseknek 2 180 000 (Kettőmillió-egyszáznyolcvanezer) forint elsőfokú perköltséget,
- egyebekben helybenhagyja.

Kötelezi az I., II. rendű alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 15 napon belül 869 086 (Nyolcszázhatvankilencezer-nyolcvanhat) forint másodfokú perköltséget. Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a IV. rendű alperesnek 10 918 (Tízezer-kilencszáztizennyolc) forint másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A felperes és a 2019. március 25-én elhunyt J. T. 2011. október 16-tól 2021. március 21-ig élettársak, 2019. március 22-től J. T. haláláig házastársak voltak. Az élettársi kapcsolat, valamint annak folytatásaként létrejött házassági életközösség fennállását az elsőfokú bíróság a – Debreceni Ítéltábla a közbenső ítéletével kijavított – közbenső ítéletében állapította meg. A jogerős közbenső ítéletet a Kúria mint felülvizsgálati bíróság közbenső ítéletével hatályában fenntartotta.

[2] J. T., aki halálesetére szóló ajándékozási szerződés mint végintézkedés hátrahagyásával hunyt el, az I., II. és III. rendű alperesek apja, a IV. rendű alperes volt házastársa volt. Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a felperes és J. T. együttélésük alatt több vagyontárgyat szereztek, egyebek mellett a fellebbezésekkel érintett körben a ZRT1 NEVE [Cg.... (a továbbiakban: ZRT1)] által kibocsátott, korábban J. T. nevén lévő 10 db egyenként 500 000 forint névértékű, összesen 2 500 000 forint névértékű névre szóló részvényt, a .../153 hrsz.-ú, 1. SZ. alatti ingatlant (a továbbiakban: 1. számú ingatlan), a .../152 hrsz.-ú, 2. SZ. alatti ingatlant (a továbbiakban: 2. számú ingatlan), a .../43 hrsz.-ú, SZ. TÉRI INGATLANt (a továbbiakban: SZ. TÉRI INGATLAN), a .../1 hrsz.-ú, 3. SZ. INGATLANt (a továbbiakban: 3. számú ingatlan). Közös vagyonuk volt a KFT1-nek nyújtott 95 370 000 forint tagi kölcsönből eredő követelés, valamint a KFT1 üzleti értékében az együttélés alatt jelentkező összesen 345 027 000 forint cégérték növekedés mint haszon.

[3] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az ingatlanok J. T. különvagyonát képezték, miként a KFT1 és a KFT2 is.

[4] J. T. 2019. március 1-jén halál esetére szóló ajándékozási szerződést kötött az I., II. és III. rendű alperesekkel, illetve a felperessel, amelyben arra az esetre, ha halála 2020. január 31-ig bekövetkezik, készpénzt, ingatlanokat és ingatlanilletőségeket juttatott számukra. A felperes mint megajándékozott saját nevében, valamint a kiskorú III. rendű alperes megajándékozott nevében is aláírta a halálesetére szóló ajándékozási szerződéseket és tudott az I. és II. rendű alperesek javára szóló szerződésekről, azok tartalmáról is. Ezek a szerződések J. T. halála után maradéktalanul teljesedésbe mentek.

[5] A ZRT1-t 2016. május 11-én alapította a KFT1, a KFT3 és J. T. 30 000 000 forint alaptőkével akként, hogy a KFT1 vagyoni hozzájárulása 12 500 000 forint volt, a KFT3-jé ugyanennyi, J. T.é pedig 5 000 000 forint. A társaság alaptőkéje 60 db, egyenként 500 000 forint névértékű névre szóló részvényből állt, amelyből J. T.-t 10 részvény illette meg.

[6] Az 1. számú ingatlant 2018. évben a J. T. különvagyonát képező KFT4 vásárolta meg és értékesítette a KFT1-nek, amely gazdasági társaságtól J. T. a 2018. január 22-i adásvételi szerződéssel vásárolta meg. Ugyanekkor szintén a KFT1-től vette meg J. T. az 1-3. számú és a .../2 hrsz.-ú, ténylegesen 4. SZ. INGATLANokat (a továbbiakban: 4. számú ingatlan). A négy ingatlan vételárát a felek összesen 94 562 000 forintban határozták meg. Ugyanezen a napon adásvételi szerződés jött létre a KFT1 és J. T. között, amelyben eladta J. T. a KFT5-ben lévő 10 000 000 forint névértékű üzletrészt a KFT1-nek 100 000 000 forint vételárért. J. T. a KFT5-nek 2011. november 21-től volt tulajdonosa az akkori házastársával, IV. rendű alperessel a házastársi közös vagyon megosztásra vonatkozóan megkötött szerződés

alapján. 2018. január 22-én a KFT1 és J. T. között megállapodás jött létre, amely szerint J. T.nak az adásvételi szerződésekből eredő 94 562 000 forint tartozását beszámítják a KFT1 felé fennálló 100 000 000 forint összegű követelésébe, míg a fennmaradó 5 438 000 forintot a gazdasági társaság a szerződéskötést követő 3 napon belül fizeti meg J. T. részére. A megállapodás teljesedésbe ment.

[7] J. T. halálát követően egyebek mellett a KFT1-ben és a ZRT1-ben lévő törzsbetétjét, illetve részvényét a közjegyző teljes hagyatékátadó végzésével teljes hatállyal átadta a felperesnek, valamint I., II. és III. rendű alpereseknek törvényes öröklés jogcímén egymás közt egyenlő arányban. A J. T. egyéb hagyatéka tekintetében indult póthagyatéki eljárást pedig a jelen per I. és II. rendű alperesei által jelen per felperese ellen indított érdemtelenység megállapítása iránti keresettel felfüggesztette.

[8] A felperes a módosított kereseti kérelmében többek között kérte, hogy a bíróság a ZRT1 5 db, egyenként 500 000 forint névértékű részvénytulajdonát adja a tulajdonába.

[9] Kérte az 1. és 2. számú ingatlanok 1/2-1/2 tulajdonjogának és a SZ. TÉRI INGATLAN 1/8 tulajdonjogának a tulajdonba adását házastársi vagyontársaság jogcímén.

[10] Kérte az I. és II. rendű alpereseket személyenként 44 878 375 forint, valamint azoknak 2019. március 25-től járó késedelmi kamatának a megtérítésére kötelezni azért, mert a J. T. különvagyont képező KFT1-ben és a szintén különvagyoni KFT2-ben a házassági vagyontársaság fennállása alatt értéknövekedés keletkezett, amelynek a fele őt illeti. Kérte kötelezni az I. és II. rendű alpereseket személyenként 31 750 000 forint összegnek mint a részükre J. T. által halálesetére szóló ajándékozási szerződéssel juttatott készpénz felének a megfizetésére kötelezését, mert ajándékozási szerződésekkel juttatott készpénz fele házastársi vagyontársaság címén őt illeti. Ugyancsak kérte tulajdonába adni a J. T.nak a KFT1-vel szemben fennálló 95 370 000 forint tagi hitel 1/2 részét, továbbá igényt tartott az I., II. és IV. rendű alperesekkel szemben a perköltség megfizetésére is. Az alpereseket a kereseti kérelemben foglalt tulajdoni változások tűrésére is kérte kötelezni.

[11] Előadta, hogy az élettársi és házassági kapcsolatuk alatt megszerzett valamennyi gazdasági társaság, ingatlan, készpénz, az ekkor keletkezett követelések és ingóságok a házassági vagyontársasághoz tartoznak. J. T. különvagyont képező KFT1, valamint a KFT2 tekintetében előterjesztett keresetét arra alapította, hogy a cégek értékei az együttélés alatt kifejtett munka eredményeként növekedtek, így az állandó bírói gyakorlatot is alapul véve az értéknövekmény a házassági közös vagyon részét képezi.

[12] Az I., II. és IV. rendű alperesek vitatták, hogy a felperes által megjelölt vagyontárgyak még élettársi kapcsolatuk fennállása esetén is közös vagyontárgyat képeztek volna. Állították, hogy mind a gazdasági társaságok, mind az ingatlanok a J. T. különvagyont képeztek, mivel azokat vagy még a jogerősen megállapított élettársi kapcsolat előtt szerezte meg, vagy különvagyonából vásárolta.

[13] Vitatták továbbá a felperes igényét a J. T. által halál esetére szóló ajándékozási szerződéssel juttatott ingó és ingatlan vagyonokkal kapcsolatosan.

[14] A KFT1, valamint a KFT2 értéknövekedés arányos részének megfizetésére irányuló kérelem tekintetében előterjesztett kereset elutasítását amiatt kérték, hogy az egyik házastárs különvagyont képező társaság üzletrésze – életközösség alatt bekövetkezett – növekedésének csak az a része tartozik a házastársi közös vagyonba, amely a tag házastárs

ingyenesen végzett személyes közreműködésére vezethető vissza, ezért nem minősül a különvagyon hasznának a működtetésre visszavezethető értékelkedése.

[15] A III. rendű alperes a kereset teljesítését nem ellenezte.

[16] Az elsőfokú bíróság az ítéletében házastársi közös vagyon jogcímén, többek között a felperes tulajdonába adta a ZRT1 5 db, egyenként 500 000 forint névértékű részvényét és a 2019. március 25-én a részvénykönyvbe bejegyzett részvények alapján járó juttatásokat, a J. T.nak a KFT1-vel szemben fennálló 95 370 000 forint tagi kölcsönből eredő követelése 1/2-ét. Kötelezte továbbá az I. és II. rendű alpereseket, hogy fizessenek meg a felperesnek 15 napon belül személyenként 21 564 188 forintot és annak 2019. március 26-tól a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatát. Kötelezte továbbá az I., II. és IV. rendű alpereseket, hogy fizessenek meg a felperesnek egyetemlegesen 343 884 forint perköltséget, ezt meghaladóan pedig a keresetet elutasította.

[17] Az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában a fellebbezésekkel érintett körben megállapította, hogy az 1. és 2. számú ingatlanokat J. T. ugyan a felperessel való együttélés alatt szerezte, de azok vételárát teljes egészében a különvagyont képező KFT5-ben lévő üzletrésze értékéből vásárolta meg. A KFT5-t pedig az életközösség kezdete előtt alapították, az a J. T., valamint a IV. rendű alperes között az életközösségük megszakadását követően 2011. november 22-én kötött megállapodás szerint a házastársi közös vagyonuk részét képezte és e megállapodás alapján a házastársi közös vagyon megosztásaként került J. T. tulajdonába.

[18] Az elsőfokú bíróság azt, hogy J. T. különvagyont képező KFT2, valamint a KFT1 értéke az együttélés alatt gazdasági tevékenység eredményeként emelkedett GY. F. igazságügyi szakértő aggálytalan, az alperesi észrevételekre kellő választ adó szakvéleménye alapján állapította meg. Rámutatott, hogy ellentétben az I., II. és IV. rendű alperesek álláspontjával, szükséges volt a szakértői bizonyítás annak megállapítására, hogy azokban keletkezett-e haszon és ha igen, az mekkora és erre a beszerzett szakértői vélemény alkalmas volt.

[19] A KFT1-vel szembeni tagi kölcsön összegét az elsőfokú bíróság a társaság által 181. sorszám alatt csatolt főkönyvi kartonkivonat alapján állapította meg.

[20] Az elsőfokú bíróság „A Polgári Törvénykönyvről” szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:34. §-ának (2) bekezdése, valamint 4:35. §-ának (1) bekezdése alapján megállapította, hogy a felperes és J. T. között házastársi vagyontársaság állt fenn, így a Ptk. 4:37. §-ának (1) bekezdése alapján ebben az időszakban együtt vagy külön szerzett vagyontárgy a házastársak közös vagyonába került, kivéve a 4:37. §-ának (4) bekezdése szerint a J. T. különvagyónak minősülő vagyontárgyakat. Kifejtette, hogy a Ptk. 4:38. §-a (1) bekezdésének *a)* és *b)* pontjai szerint a különvagyonhoz tartozik a házastársi vagyontársaság létrejöttékor meglévő vagyontárgy, illetve a házastársi vagyontársaság fennállása alatt általa örökölt vagy részére ajándékozott vagyontárgy és a részére nyújtott ingyenes juttatás. Az egyik házastárs különvagyona értékén szerzett újabb vagyontárgy megtartja a különvagyoni jelleget, kivéve, ha a különvagyont tulajdonosa eltérően rendelkezett. Emiatt az életársi és házastársi életközösség alatt J. T. által szerzett vagyon a házastársi vagyontársaság része, kivéve azokat a vagyontárgyakat, amelyeket ajándékként kapta, vagy amelyek az életközösség kezdetékor meglévő vagyon helyébe léptek. Megállapította, hogy a közös vagyonba tartozik a Ptk. 4:37. §-ának (1) bekezdése alapján a ZRT1 J. T. tulajdonában volt 5 000 000 forint értékű részvénytársasági rész. Megállapította az

elsőfokú bíróság, hogy a felperesnek az 1.-2. számú ingatlanokkal kapcsolatos keresete alaptalan, mivel azok J. T. különvagyonát képezték, mert a különvagyonába tartozó vagyontárgyból szerezte meg őket. Kétségtelen ugyan, hogy a SZ. TÉRI INGATLAN 1/2 tulajdona a J. T. és a IV. rendű alperes között 2018. június 1-jén keltezett házastársi vagyontársaságot megszüntető megállapodás módosítása folytán került J. T. tulajdonába, de ezzel egyidejűleg a volt házastársa, a IV. rendű alperes tulajdonába adott egy másik nyíregyházi ingatlant, amely azonban a különvagyonai vagyontárgy vételárából került megvásárlásra, így a szerzés időpontjától függetlenül különvagyon.

[21] Elutasította az elsőfokú bíróság a felperesnek a halálesetére szóló ajándékozási szerződéssel az I-II. rendű alpereseknek ajándékozott készpénz egy részének megfizetésére vonatkozó keresetét is.

[22] Alaposnak találta a felperes keresetét a J. T. különvagyonába tartozó KFT1 haszna tekintetében, ugyanis a Ptk. 4:38. §-ának (2) bekezdése értelmében a különvagyonnak az a haszna, amely a házassági életközösség fennállása alatt a kezelési fenntartási költségek és terhek levonása után fennmaradt, közös vagyonnak minősül. Az összeget azonban eltúlzottnak találta, mivel a KFT1-ben I. és II. rendű alperesek csupán 1/8-1/8 arányban rendelkeznek tulajdonnal, a további 1/8-1/8 részben a felperes és III. rendű alperes a tulajdonos, míg a fennmaradó 4/8 rész tulajdonosa a perben nem álló J. M. Á., így az I. és II. rendű alperesek csak a tulajdoni hányaduknak megfelelő haszon erejéig tartoznak helyt állni, attól nagyobbért nem. A KFT2 esetében pedig haszon nem állapítható meg, ezért a felperesi keresetet e tekintetben alaptalannak találta.

[23] Az elsőfokú bíróság „A polgári perrendtartásról” szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. §-ának (2) bekezdése alapján kötelezte egyetemlegesen az I., II. és IV. rendű alpereseket részperköltség megfizetésére. A pernyertesség-pervesztesség arányát arra tekintettel állapította meg a felperesre terhebben 40-60%-os mértékben, hogy az I., II. és IV. rendű alperesek a kereset teljes elutasítását kérték, vitatva a felperes és J. T. között fennálló élettársi kapcsolatot, így e vonatkozásban teljes egészében pervesztések lettek, a követelt vagyontárgyak tekintetében viszont túlnyomórészt pernyertesek, a különvagyonai jelleg bizonyítása miatt. A perköltségviselésnél az elsőfokú bíróság figyelembe vette a felperes által megfizetett 1 500 000 forint illetéket, a jogi képviselőnek „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) 3. §-a (2) bekezdésének c) pontja szerint felszámított ügyvédi munkadíját. A könyvszakértő kirendelésével kapcsolatban felmerült felperes által előlegezett szakértői díj teljes mértékben történő viselésére kötelezte az elsőfokú bíróság egyetemlegesen az I., II. és IV. rendű alpereseket, mivel e tekintetben pervesztések lettek.

[24] Ez ellen az ítélet ellen a felperes, valamint az I., II. és IV. rendű alperesek (a továbbiakban: fellebbező alperesek) terjesztettek elő fellebbezést.

[25] A felperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását kérte azzal, hogy az 1. számú ingatlan 1/2 tulajdoni illetőségét adja a tulajdonába házastársi vagyontársaság címén és erre vonatkozóan az ingatlanügyi hatóságot keresse meg. Kérte továbbá az ítélet rendelkező részén túl annak indokolását is módosítani, hogy a KFT5 eladásából származó bevételből vásárolt ingatlanok közös vagyonát képezték J. T.sal. Kérte az elsőfokú ítéletnek a saját és a III. rendű alperes személyi adataiból a nevükre és a lakcímükre vonatkozó rendelkezéseket módosítani, ugyanis az ő neve K. J.ra, a gyermekéé J-K. S.ra változott és a lakcímük CÍM1 lett. Kérte az elsőfokú perköltség mértékét és viselése

módját is megváltoztatni úgy, hogy az ítéltábla kötelezze a fellebbező alpereseket egyetemlegesen 5 534 500 forint perköltség részére történő megfizetésére, valamint kérte a másodfokú eljárással felmerült költségeiben is marasztalni őket.

[26] Álláspontja szerint az elsőfokú ítéletnek a KFT5 különvagyoni jellegére vonatkozó megállapítása megalapozatlan, iratellenes, illetve közhiteles nyilvántartással ellentétes. Az ítélet indokolásában hivatkozott, 2011. november 22-i, a IV. rendű alperes és J. T. közti házastársi vagyontársaság megszüntetéséről szóló megállapodás 34. pontja alapján ugyanis megállapítható, hogy J. T.-nak a KFT5-ben 5 000 000 forint névértékű és szerzési, a megállapodás 34. pontjában rögzített forgalmi értékű különvagyon volt. Az üzlet rész a 2011. november 21-én keltezett megállapodással került a megjelölt értéken J. T. tulajdonába. A társaságban a megállapodás időpontjában még J. J.-nek is volt résztulajdona szintén 5 000 000 forint értékben. J. T. és a felperes életközössége 2011. október 16-i kezdetét követően mintegy egy hónapos eltéréssel a J. T. és IV. rendű alperes egybehangzó nyilatkozatával 5 000 000 forintban jelölte meg a kérdéses különvagyon üzlet rész forgalmi értékét. A közhiteles cégnyilvántartásból megállapítható, hogy J. T. eladó 2012. február 2-án üzlet rész adásvételi szerződéssel eladott a házassági vagyontársaság megszüntetésével szerzett 5 000 000 forintos üzlet részéből egy 2 600 000 forint névértékű üzlet rész tulajdon J. D. részére 2 600 000 forint vételár megfizetése ellenében. Az elsőfokú ítélet szintén nem tartalmazza, de a perben szerződésekkel bizonyított tény, hogy 2017. július 22-én J. J. eladta az saját 5 000 000 forint névértékű üzlet részét J. T.-nak névértéken és ugyanezen a napon J. D. is eladta az e társaságban lévő 2 600 000 forint névértékű üzlet részét ugyanennyi vételárért J. T.-nak. Ekkor már ő a – jogerős közbenső ítélet alapján – életközösségben élt J. T.-sal, tehát ez a két üzlet rész a közös vagyontársaságba tartozott osztatlanul egyenlő arányban. Ebből következően téves az elsőfokú ítélet indokolásának az a része, hogy a 2011. november 22-i megállapodás alapján a KFT5 J. T. különvagyonát képezte, hiszen J. T. az életközösségük fennállása alatt visszatérő szerződésekkel vásárolta meg a társaság összesen 7 600 000 forint névértékű üzlet rész tulajdonait. A 10 000 000 forint jegyzett tőkéjű cégnek J. T.-sal közös tulajdonukban állt a 76%-a. Az elsőfokú ítélet csak a 2011. évi házassági vagyontársaságot megszüntető okiratot vette figyelembe és nem értékelte a 2017. évi visszatérő szerzéseket bizonyító okiratokat, így téves megállapításokat tett a társaság különvagyoni jellegére vonatkozóan.

[27] Az 1-4. számú ingatlanokat 2018. január 22-én vették meg és a J. T. és a KFT1 között VÁROSban, e napon létrejött megállapodás szerint az ingatlanok összes vételára 94 562 000 forint volt. Ebből nem állapítható meg, hogy a fellebbezett ingatlanra mennyi vételár esett, de közömbös is, hiszen ennek az ingatlant a tekintetében a tulajdon jog megállapítását kérte, ami az ingatlan közös vagyoni jellegére tekintettel a vételár ismeretének hiányában is megállapítható. Előadta, hogy ezt az ingatlant a többivel együtt a KFT5 értékesítéséből befolyt eladási ár felhasználásával szerezték meg és a szerződés 3. pontja szerint a vevő, a KFT1 még 5 438 000 forint eladási árat is megfizetett J. T.-nak. Ez a pénzben fizetett eladási ár magában foglalja J. T.-nak az eladott társaságban lévő 2 400 000 forint névértékű különvagyonát. A megállapodás tárgyát képező ingatlanvásárlások a közös vagyoni üzlet rész értékesítéséből befolyt vételárból történtek, így azok közös vagyont képeztek. Ha ezt az érvelését nem fogadná el az ítéltábla, azt kérte megállapítani, hogy J. T. különvagyonában állt 26%-os üzlet rész tulajdon ellenértékéből az elajándékozott ingatlanokra került felhasználásra a befolyt eladási ár, így a fellebbezéssel érintett ingatlant közös vagyontársaságból vásárolták. Ha ezt sem tudná az ítéltábla megállapítani, akkor arra hivatkozott, hogy „A házasságról, a csalárról és a gyámságról” szóló 1952. évi IV. törvény 27. §-a, illetve a Ptk. 4:38. §-ának (2) bekezdése alapján a különvagyon haszna közös vagyont. Ebből következően a KFT5 100 000 000 forintos eladási árából a fent részletezett 2 400 000 forint névértékű különvagyonnak a haszna volt a 21 600 000 forint (a 2 400 000 forint szerzési

értékkel megszerzett üzletrész 2018-ban tízszeres eladási áron került értékesítésre 24 000 000 forintért, melyből levonva a szerzési értéket a különbözet 21 600 000 forint, amely a különvagyon haszna volt). Kérte az indokolást is módosítani a KFT5 eladásából származó bevételből vásárolt ingatlanok tekintetében, hogy az elsőfokú ítélet által különvagyoni szerzésnek tekintett ingatlanvásárlásokat közös vagyoni szerzésként állapítsa meg a bíróság.

[28] A perköltségviselésre vonatkozóan a fellebbezését azzal indokolta, hogy alacsony mértékben állapította meg a perköltségigényét az elsőfokú bíróság. Rámutatott, hogy a fellebbező alperesek a teljes keresetét vitatták, beleértve a házassági életközösség tényét és tartamát, ennek tükrében csak az összegszerűségi igényre vetíteni a pervesztesség-pernyertesség arányát, méltánytalan számára. Álláspontja szerint nagyjából még az adott elsőfokú ítélet mellett is ő tekinthető pernyertesnek. A fellebbező alperesek okot adtak a perre azzal, hogy eleve vitatták a vagyonszövetséget eredményező életközösség létét, továbbá, ha az ítéletet javára megváltoztatják, az tovább növeli a pernyertessége arányát. Szerinte a teljes megfizetett illetékre és a felszámított ügyvédi munkadíjra is igényt tarthat, miként a könyvszakértő kirendelésével kapcsolatos szakértői díjra is. Hozzátette, hogy az ítéletnek a perköltséggel kapcsolatos rendelkező része ellentétben áll az indokolással, hiszen az indokolás szerint az általa előlegzett teljes 1 051 000 forint szakértői díj megfizetésére a fellebbező alpereseket kellett volna kötelezni, de a rendelkező rész erre vonatkozóan nem tartalmaz rendelkezést. Állította, hogy a számára megítélhető elsőfokú perköltség 4 582 000 forint (1 500 000 forint illeték, 1 051 000 forint előlegezett szakértői költség és figyelemmel a pervesztesség-pernyertesség arányára 1 600 000 forint + áfa ügyvédi munkadíj). Amennyiben a fellebbezése eredményre vezet, úgy az elsőfokú perköltség igénye a fellebbezési értékre eső 750 000 forint + áfa mértékkel 952 500 forinttal emelkedik, így összesen 5 534 500 forint.

[29] A fellebbező alperesek az elsőfokú bíróság ítéletét szintén kérték megváltoztatni, a felperes keresetét elutasítani, az 5 db, egyenként 500 000 forint névértékű részvény, a J. T.nak a KFT1-vel szemben fennálló 95 370 000 forint tagi kölcsönből eredő követelés 1/2-e tekintetében. Az I. és II. rendű alpereseket személyenként 21 564 188 forint és annak késedelmi kamatai megfizetésére kötelező rendelkezés esetében is kérték elsődlegesen a felperes keresetének az elutasítását, másodlagosan a marasztalásuk személyenként 9 429 655 forintra való leszállítását. Kérték a perköltségviselésre vonatkozó rendelkezés megváltoztatását és csak a pervesztességükhöz igazodó mértékben való kötelezésüket azzal, hogy a szakértő költségeinek viselésére kizárólag a felperest kötelezze a bíróság, továbbá kérték a másodfokú perköltségük megtérítésére is kötelezni a felperest az Ukr. 3. §-a szerint azzal, hogy jogi képviselőjük áfa felszámítására köteles.

[30] Megsértett jogszabályként a Ptk. 4:37. §-ának (4) bekezdését, 4:38. §-a (1) bekezdésének *a)* és *f)* pontjait, a Pp. 265. §-ának (1) bekezdését, 266. §-ának (1) bekezdését, 277. §-ának (1) bekezdését, 346. §-ának (5) bekezdését jelölték meg a részvényekkel, illetve a tagi hitellel kapcsolatos kereseti kérelem vonatkozásában.

[31] Kifejtették, hogy a J. CSALÁD már J. T. és a felperes életközösségének létrejöttét, 2011. október 16-át megelőzően, kifejezetten jelentős 200 000 000 forint összegű készpénzmegtakarítással rendelkezett, amelyet a család F. utcai házában lévő széfben tároltak. A felperes jelen volt J. M. Á. tanú meghallgatásánál, a tanúhoz kérdéseket is intézett, azonban nem vitatta a tanúnak ezeket az állításait. A felperes hallgathatott volna arról, hogy a J. T.sal állított közös jövedelmeik miből származtak, azonban ennek ellenére többször nyilatkozatot tett és ezeket a felperesi nyilatkozatokat az elsőfokú bíróságnak az ő nyilatkozataikkal együtt és a per egyéb tényeivel összefüggésben kellett volna értékelnie. Állították, részletesen kimutatták, hogy ellentmondás feszül a felperes által állított közös jövedelem és a perben

általa érvényesíteni kívánt követelés összege között, amelyre magyarázatot a felperes nem tudott adni. A felperes részéről a „szürke vagy fekete” gazdaságból származó jövedelem állításának nincs logikai igazolása, ennek alátámasztására a felperes semmilyen tevékenységet, módszert, időszakot, érintett személyeket vagy cégeket nem jelölt meg. Ehhez képest ők részletesen kifejtették, hogy mind a ZRT1 alapítása és részvényeinek jegyzése, mind pedig a J. CSALÁD kizárólagos tulajdonában álló KFT1 részére nyújtott tagi kölcsön kifejezetten a J. CSALÁD gazdálkodási gyakorlatának megfelelő, abba illeszkedő célzattal és körülmények között történt, amelynek forrása a J. M. Á. tanú által megjelölt családi készpénztartalék volt. Az ítélet semmilyen útmutatást nem tartalmaz arra nézve, hogy az elsőfokú bíróság milyen indokkal hagyta figyelmen kívül a tanúvallomásban előadott és a felperes által sem vitatott tény, amely kellő magyarázattal szolgált a perben előadott védekezésükre, mely szerint a kereseti kérelem elutasításának az oka az lenne, hogy annak forrása J. T. különvagyonra volt.

[32] Az I. és II. rendű alperest személyenként 21 564 188 forint megfizetésére való kötelezésükkel összefüggésben megsértett anyagi jogszabályként a Ptk. 4:38. §-a (1) bekezdésének f) pontját és (2) bekezdését jelölték meg, ugyanis szerintük a felperes soha nem tett olyan előadást, hogy bármely különvagyonosi társaság valamely időszaki értéknövekedése a J. T. által a társaságnak ingyenesen végzett tevékenysége eredményeként, azzal közvetlen összefüggésben következett volna be. Ehelyett a felperes azt igyekezett bizonyítani, hogy ő mennyi minden tevékenységet végzett a J. T. különvagyonába tartozó cégekben. Szerintük a felperes saját tevékenységét „bemutató” nyilatkozatai csak annak érdekében születtek, hogy a bíróságok megállapítsák a J. T.-sal fennállt életközösséget különösen annak gazdasági összefüggésében. A felperes azonban a per során kísérletet sem tett arra, hogy a J. T. ingyenesen végzett tevékenységére bármely utalást tegyen. Emiatt a jelen perben nincs helye annak, hogy a néhai különvagyonába tartozó cégek értéknövekedésére alapítottnak a bíróság a fellebbező alperesek bármelyikét a felperes részére valamely összeg megfizetésére kötelezze. Hivatkoztak arra, hogy az ítélet eltér a BH+ 2014.149. szám alatt, valamint a BH2008.150. szám alatt hozott, kúriai határozatokban megnyilvánuló ítélkezési gyakorlattól. Sérelmezték azt is, hogy a Pp. bizonyításra vonatkozó rendelkezéseit sem tartotta be az elsőfokú bíróság az elrendelt szakértői bizonyítás indokolatlan volt. Ennek körében az eljárás szabálytalansága miatt emelt kifogásuk is eredménytelen maradt.

[33] A pénzbeli marasztalásukkal kapcsolatos másodlagos fellebbezési kérelmük indokaként az I. és II. rendű alperesek előadták, hogy a szakértői vélemény megalapozatlan volt, fenntartják az azzal kapcsolatos valamennyi kifogásukat. A szakértő kompetenciájának hiányát a perben az mutatta meg legnyilvánvalóbban, hogy a szakértő semmiben nem vette figyelembe a vizsgált gazdasági társaság működéséből eredő sajátosságokat. Rámutattak arra is, hogy az elsőfokú bíróság számítása is helytelen volt a megítélt összeg vonatkozásában, mert nem vette figyelembe, hogy J. T. 2014 szeptemberéig csak 15%-ban volt a KFT1 tulajdonosa. A felperes pedig a mai napig tulajdonosa a cégnek, tehát az üzletrészére eső értéknövekedést természetben megkapta. A számítást az indokolatlan bonyolítás elkerülése érdekében arányosítással végezték el és megállapították, hogy a 2012., 2013. és 2014. évekre eső 15%, a 2015-re eső 50% és a 2019-re eső 50% miatt J. T.-ra esik 50 291 494 forint, annak 75%-a 37 718 620 forint (mert a felperes természetben kapott 1/4 részt), és ennek a negyede 9 429 655 forint, ami őket terhelne.

[34] A perköltségviseléssel összefüggésben állították, hogy az elsőfokú bíróság megalapozatlanul foglalt állást a perköltségről, valamint a feleket terhelő pernyertességi-pervesztességi arányok mértéke tekintetében nem tartalmaz iránymutatást, hogy a felperesre terheesebben megállapított 60-40% arány milyen összeg figyelembevételével történt. Nem olvasható ki az ítéletből az sem, hogy a IV. rendű alperes mennyiben lett pervesztés, ezért a

perköltségviselés vonatkozásában az ő egyetemleges marasztalása teljességgel indokolatlan. Álláspontjuk szerint a IV. rendű alperes 100%-ban pernyertes lett, amelynek a következményeit felperesnek a perköltséggel összefüggésben is viselnie kell.

[35] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte, a saját fellebbezésével nem érintett körben.

[36] Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet a különvagyoni jelleget alátámasztó bizonyítékot, a J. M. Á. tanúvallomását helyesen értékelte a bizonyítékok összességével együtt és a tényállást helyesen állapította meg. Szerinte a fellebbező alperesek figyelmen kívül hagyták, hogy az elsőfokú bíróság beszerezte és okirati bizonyítékként értékelte J. T. korabeli adóbevallásait és az ő javára történt osztalékkifizetést megalapozó taggyűlési határozatot. Ezek alapján megállapítható, hogy rendelkeztek a volt házastársával azzal a forrással, ami a tagi kölcsön, illetve a részvényvásárlás fedezete volt. Hivatkozott arra, hogy az életközösségük alatt keletkezett bevételeket a vélelemből adódóan közös bevételeként kell kezelni, így arra, hogy ezek J. T. különvagyoni bevételei lettek volna, csak a fellebbező alperesek spekulatív számításai állnak rendelkezésre. Az ennek eredményeként kihozott különbözet forrásaként a J. T. különvagyonát jelölik meg a fellebbező alperesek, azonban a J. CSALÁD nem azonos J. T.-sal, tehát amennyiben a fellebbező alperesek arra hivatkoznak, hogy az egy „családi” megtakarítás volt, az nem a J. T. különvagyonára függetlenül attól, hogy vitatja önmagában a különvagyoni jelleget is. Arra nézve nincsen adat, hogy a J. CSALÁD valamely tagja ajándékba adta volna J. T. részére ezt az összeget. Megjegyezte, hogy J. M. Á. nem tekinthető érdektelen tanúnak, mert az I. és II. rendű alperesekkel közeli rokoni kapcsolatban van és vele haragos viszonyban áll. Ha valósnak fogadnák el a tanúvallomását, akkor saját maga is igényt formálhatna az állítólagos családi vagyon egy részére, így anyagi érdekeltsége is megállapítható. Szerinte J. M. Á. a KFT1-ben 50%-os tulajdonnal rendelkezik, így nem lehet elfogulatlan, hiszen érdeke fűződik a per kimeneteléhez. Hivatkozott arra, hogy a tagi kölcsönök közös vagyonnak minősülnek az életközösség fennállásától számítva, nincs annak jelentősége, hogy a J. CSALÁD megtakarítására hivatkoznak a fellebbező alperesek, mert a különvagyoni jelleget az nem bizonyítja. Állította, hogy a széfet a F. utcán 2018-ban szerelték be, így abban semmilyen családi vagyont nem őrizhettek, hiszen korábban nem létezett. A KFT1 értéknövekedése kapcsán szerinte az elsőfokú bíróság a felvett bizonyítás anyagát okszerűen mérlegelte, a jogi következtetése helytálló volt. Azt állította, hogy a társasági részesedések értékének növekedésében ő vett részt tevőlegesen ellenérték fizetése nélkül, ezt támasztja alá a másodfokú közbenső ítélet 18. oldal [50] pontja.

[37] Álláspontja szerint a társaságok vonatkozásában a különvagyoni üzletrészek után fizetendő osztalék közös vagyonnak számít, abban az esetben, ha az osztalék megállapítására nem kerül sor és az adózás utáni eredmény tartalékba kerül, akkor az a társaság értékének növekedését eredményezi, ez pedig már a Ptk. 4:38. §-ának (2) bekezdése alapján közös vagyonnak számít. Hivatkozott a BH2006. 213. szám és a BH1998. 432. szám alatt közzétett eseti döntésekre a haszon fogalmának meghatározása érdekében. Szerinte az a haszon is emeli a cég, ennél fogva az üzletrész értékét, ami nem kerül kifizetésre, hanem eredménytartalékba kerül.

[38] A fellebbező alperesek által hivatkozott eseti döntés ténybeli alapja szerint eltér az adott perben érvényesített igényétől, hiszen az adott esetben az ő általa a J. T. különvagyonának gyarapítása céljával ingyenesen végzett munka vagyongyarapító hatását kérte elszámolni. Az összegszerűsége vonatkozó fellebbezési érveléssel sem értett egyet, mert a fellebbező alperesek a perben kirendelt szakértő véleményétől eltérő, évenkénti bontású számítást adnak, annak okát azonban nem támasztották alá, a szakvéleményben ilyen évenkénti bontás nem szerepel, így a fellebbező alperesek által képzett fiktív adatsorra saját

számításuk alátámasztásaként nem hivatkozhatnak. Arra is utalt, hogy a Pp. 373. §-ának (2) bekezdése alapján a fellebbező alpereseknek a vagyongyarapodás vonatkozásában eddig elő nem adott számítása olyan új tényállítás, amelyre a perben korábban nem hivatkoztak és azt csak akkor tehetné meg, hogy ha az új tény az önhibájukon kívüli okból, az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztését követően jutott volna a tudomásukra. A perköltségviselés tekintetében a saját fellebbezése szerint kérte az ítélet megváltoztatását.

[39] A fellebbező alperesek a felperes fellebbezésére előterjesztett ellenkérelmükben az 1. számú ingatlan tekintetében az ítélet helybenhagyását kérték. Szerintük a felperes tévesen hivatkozik a Ptk. 4:38. §-ának (2) bekezdésében foglaltakra, amely szerint a különvagyonnak az a haszna, amely a házassági életközösség fennállása alatt a kezelési, fenntartási költségek és a terhek levonása után fennmarad, közös vagyon, mert a Ptk. 4:38. §-a (1) bekezdésének f) pontjában foglaltakat kell alkalmazni, amely alapján a házastárs különvagyonához tartozik a különvagyona értékén szerzett vagyontárgy és a különvagyona helyébe lépő érték. Ezt pedig a perbeli tények és bizonyítékok egyértelműen igazolják.

[40] A III. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

[41] Az ítéltábla megállapította, hogy a felek nem nyújtottak be fellebbezést – az 1. számú ingatlan tulajdonjogának részbeni megállapítására irányuló kérelem és az 1-4. számú ingatlanokhoz kapcsolódó indokolásmódosítás kivételével – az elsőfokú ítéletnek a keresetet elutasító, a pénzintézeteknél vezetett számlákon lévő követelések, magánnyugdíjpénztári megtakarítás, egészségbiztosítási és SZÉP kártyán lévő követelések 1/2 tulajdonjogát a felperes javára megállapító rendelkezések ellen, ezért azokat az ítéltábla nem érintette, csupán a fellebbezésekkel érintett körben bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét.

[42] Az ítéltábla előrebocsátja, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét kijavította, figyelembe véve a felperes és a III. rendű alperes név- és lakcímváltozását, amelyek már az elsőfokú ítélet kihirdetését megelőzően megtörténtek, illetve azt bejelentették [a Pp. 353. §-a alapján figyelemmel a Pp. 352. §-ának (1) bekezdésére].

A budapesti, nyíregyházi ingatlanok

[43] Az ítéltábla részben alaposnak találta a felperes a fellebbezését, az 1-3. számú ingatlan, alaptalannak a 4. számú vonatkozásában.

[44] Az elsőfokú bíróság arra hivatkozással utasította el ezen ingatlanok tekintetében a felperes keresetét, mert az volt az álláspontja, hogy az ingatlanok vételárát J. T. a különvagyont képező KFT5-ben lévő üzletrésze eladásából vásárolta meg és így azok a halálakor a különvagyont képezték.

[45] Az elsőfokú bíróság a döntését J. T. és volt házastársa, a IV. rendű alperes 2011. november 22-i, házastársi vagyontársaság megszüntetéséről szóló megállapodásának

34. pontjára (104. sorszámú előkészítő irat 11. melléklet) alapította, amely álláspontja szerint alátámasztotta a KFT5 5 000 000 forint névértékű üzletrészenek különvagyoni jellegét.

[46] A felperes alappal állította azonban, hogy a KFT5 üzletrésze nem képezte, helyesen nem teljesen képezte J. T. különvagyont.

[47] Az elsőfokú bíróság nem tulajdonított ugyanis jelentőséget annak, hogy a házastársi vagyontörséget megszüntető megállapodás megkötését követően a felperes és J. T. közötti élettársi kapcsolat alatt, helyesen: 2012. február 28-án (104. sorszámú előkészítő irat 10. melléklet) J. T. az 5 000 000 forint névértékű üzletrészből 2 600 000 forint névértékű üzletrészt 2 600 000 forint vételárért értékesített az I. rendű alperesnek (104. sorszámú előkészítő irat 10. melléklet), majd 2017. június 22-én visszavásárolta azt ugyanezen összegért (104. sorszámú előkészítő irat 12. melléklet). Ugyanakkor megállapítható az is, hogy J. Jné ugyanazon a napon, 2017. június 22-én értékesítette az 5 000 000 forint névértékű üzletrészt J. T.nak 5 000 000 forint vételárért (104. sorszámú előkészítő irat 8. melléklet).

[48] A 10 000 000 forint névértékű üzletrésznek ezért 76%-a, nem az élettársi kapcsolat előtti különvagyona volt J. T.nak, hanem azokat már az életközösség alatt vásárolta.

[49] Minthogy pedig a fellebbező alperesek a 2017. június 22-i üzletrész vásárlások különvagyoni jellegét nem bizonyították, az a felperes és J. T. közös vagyont képezte.

[50] J. T. 2018. január 22-én az üzletrészt értékesítette a KFT5-nek 100 000 000 forint vételárért (104. sorszámú előkészítő irat 9. melléklet), mely vételár ugyanabban az arányban képezte a felek közös tulajdonát mint ahogy az üzletrész is a felek közös tulajdonát képezte.

[51] J. T. 2018. január 22-én vásárolta meg a KFT1-től az 1-4. számú ingatlanokat, vételáruk együttesen 94 562 000 forint volt. Ezt a felek a 2018. január 22-én kötött megállapodás (108. számú észrevétel 6. számú melléklete) 3. pontja szerint beszámították az egymással szemben fennálló tartozásaikba és a társaság az azt követően fennmaradó 5 438 000 forint vételár megfizetésére vállalt kötelezettséget 3 napon belül.

[52] Alaptalanul hivatkozott ugyanakkor a felperes arra, hogy az 5 438 000 forint pénzben megfizetett vételár magában foglalta J. T. 2 400 000 forint névértékű különvagyont, ezért az ingatlanok teljes egészében közös vagyont képeznek. Az okiratokban ilyen tartalmú kikötés nem volt, de ez az összeg egyébként sem volt arányban álló a 2 400 000 forint névértékű üzletrész arányával, mivel a teljes üzletrészt a 10 000 000 forint névértékhez képest tízszeres áron értékesítették.

[53] Nem találta helytállónak az ítéltábla a felperes azon hivatkozását sem, hogy a 26%-nyi (helyesen: 24%-nyi) üzletrész eladási árát az utóbb elajándékozott ingatlanokra használták fel, minthogy a szerződések ilyen kikötést sem tartalmaztak, sőt az egyes ingatlanok vételárát sem határozták meg.

[54] Az ítéltábla a felperes harmadlagos fellebbezési érvelését sem találta elfogadhatónak, alaptalanul igényelte ugyanis a felperes a 2 400 000 forint üzletrész arányos eladási árának, 21 600 000 forintnak, a különvagyon hasznaként történő elszámolását.

Jóllehet a Ptk. 4:38. §-ának (2) bekezdése alapján a különvagyonnak az a haszna, amely a házassági életközösség fennállása alatt a kezelési, fenntartási költségek és a terhek levonása után fennmaradt közös vagyon, azonban a perbeli esetben a különvagyoni üzletrész értéknövekedése haszonként nem értelmezhető.

[55] Ahogy arra a fellebbező alperesek helyesen hivatkoztak, az egységes bírói gyakorlat szerint nem minősül a különvagyon hasznának és ezért nem tartozik a közös vagyonba az egyik házastárs különvagyont képező kft. üzletrészenek az életközösség ideje alatt bekövetkezett, kizárólag annak működtetésre visszavezethető értékelkedése (BH2008.150.). Ugyanis az egyik házastárs különvagyont képező kft. üzletrész életközösség fennállása alatt bekövetkezett értéknövekedésének csak az a része tartozik a házastársi közös vagyonba, amely a tag házastárs ingyenesen végzett személyes közreműködésére vagy ingyenesen nyújtott mellékszolgáltatására vezethető vissza (LB Pfv.II.20.748/2012/5.)

[56] Nem az adott vagyontárgy hasznának, hanem az adott vagyontárgy értékén szerzett vagyonnak minősül egyebek mellett az eredeti vagyontárgyat surrogatio útján felváltó (cserébe, vagy a dolog elvételéért, kisajátításáért, megsemmisítéséért, kártérítésben kapott) új vagyontárgy, valamint az eredeti vagyontárgy értékesítéséből eredő pénzzel szerzett új vagyontárgy (Pfv.II.21.030/2002.), továbbá a vagyontárgynak a felek tevékenységétől független (ún. konjunkturális) értékelkedése. A gazdasági társasági részesedés értékének az emelkedése bekövetkezhet a tag házastárs, illetőleg a többi tagok személyes tevékenységére, vagy a tag házastárs, illetőleg a többi tagok vagyoni hozzájárulásának a társaság általi működtetésére, vagy mindezen tényezőktől független, külső körülményekre (kereslet-kínálat alakulására, piaci vagy egyéb) is. Házassági vagyoni jogi értelemben haszonnak minősül a gazdasági társaságbeli részesedés minden olyan időszakos vagy rendszeres hozadéka, amely a társasági tagsági jogviszony fennállásának a tartama alatt, a vagyoni (pénzbeli vagy nem pénzbeli) hozzájárulás hasznosításának az eredményeként abból ered.

[57] Nem haszonnak, hanem az adott társaságbeli részesedés értékén szerzett vagyonnak, a társaságbeli részesedés helyébe lépett értéknek minősül viszont a részesedés olyan hozadéka, amely a vagyoni (pénzbeli vagy nem pénzbeli) hozzájárulás hasznosításának az eredményeként, abból ered ugyan, időszakosnak vagy rendszeresnek azonban nem tekinthető, mert annak megszerzése egyrészt személyes jellegű, másrészt magának a gazdasági társaságbeli tagsági jogviszonynak, tehát a társaságbeli részesedésre való jogosultságnak a megszűnését is feltételezi, valójában tehát annak az ellenértékét képezi (Pfv.II.21.031/2000.). Sem az adott vagyontárgy hasznának, sem az értékén szerzett vagyonnak (helyébe lépett értéknek) nem tekinthető viszont az egyes vagyontárgyak értékében az életközösség alatt bekövetkezett olyan értékelkedés összege, amely nem az adott vagyontárgy hozadékát képezi, és nem minősül az adott vagyontárgy részbeni vagy egészbeni ellenértékének sem, hanem amely a tag házastárs által végzett munka, illetve az általa kifejtett személyes tevékenység eredményeként következett be és valójában az ilyen tevékenység eredményét, illetve ellenértékét képezi.

[58] Mindebből pedig az következik, hogy közös vagyonnak minősül a különvagyonhoz tartozó gazdasági társasági részesedésnek, egyebek mellett tehát a különvagyoni jellegű kft. üzletrésznek az életközösség alatt bekövetkezett olyan értékelkedése is, amely a tag házastárs ingyenes jellegű személyes közreműködésére, illetve ennek megfelelő tartalmú ingyenes jellegű mellékszolgáltatás keretében kifejtett

tevékenységére, munkájára visszavezethető okból következett be. Nem a közös, hanem a külön vagyont gazdagítja viszont a kft. üzletrész – életközösség ideje alatt bekövetkezett – értékelkedésének a tag házastárs személyes tevékenységére vagy ezzel azonos tartalmú mellékszolgáltatására visszavezethető része akkor, ha az említett tevékenységeket a tag házastárs díjazás ellenében fejtette ki, minthogy következetes a házassági vagyoni jogi ítélezési gyakorlat abban, hogy a házastárs foglalkozásából, illetve kereső tevékenységéből származó jövedelem a vagyoni közösséghez tartozik, függetlenül attól, hogy az munkaviszonyból, munkaviszony jellegű jogviszonyból, vagy éppen gazdasági társasági tagsági jogviszonyból származik (BH1994.34.).

[59] A felperes a társaság vonatkozásában nem hivatkozott arra, hogy az értékelkedés egy része a tag házastárs (J. T.) ingyenesen végzett személyes közreműködésére vagy ingyenesen nyújtott mellékszolgáltatására vezethető vissza, ezért a 2 400 000 forint üzletrész arányos eladási ára és az abból vásárolt ingatlanhányadok a J. T. különvagyont képezték a Ptk. 4:38. §-a (1) bekezdésének *f)* pontja alapján, amely kimondja, hogy a különvagyont értéken szerzett vagyontárgy és a különvagyont helyébe lépő érték különvagyonnak minősül.

[60] Mindezek alapján megállapítható, hogy 1. számú ingatlan a felperes és J. T. közös vagyont képezte 76% mértékben, ezért az ítéltábla az 1. számú ingatlan vonatkozásában a felperes 38%-os mértékű (helyesen: 19/50) tulajdoni arányának ingatlan-nyilvántartási bejegyzéséről rendelkezett (Ptk. 5:37. §).

[61] A felperes és J. T. közös vagyont képezték ugyanebben az arányban a 2., 3. számú ingatlanok, ezért e vonatkozásban az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének [2] bekezdését megváltoztatva, ezen vagyontárgyakat 38/50 mértékben közös vagyontként tünteti fel. Ugyanakkor ezen ingatlanok vonatkozásában, azok elajándékozása folytán a felperesnek más kereseti kérelme nem volt.

[62] Jóllehet a 4. számú ingatlan is 76% mértékben a felperes és J. T. közös vagyont képezte, azonban ez az ingatlan halálakor már nem volt J. T. tulajdonában, minthogy azt a 2018. június 1-jén keltezett házastársi vagyoni közösséget megszüntető megállapodás módosítása során elcserélte volt házastársával a IV. rendű alperessel, a IV. rendű alperes tulajdonát képező .../43 hrsz.-ú ingatlan 1/2-ed hányadára, amelyre vonatkozóan pedig a felperesnek nem volt keresete.

ZRT1 részvényei, tagi kölcsön

[63] A fellebbező alperesek alaptalanul sérelmezték a fellebbezésükben a ZRT1 részvényein és a KFT1-vel szemben 2019. március 25-én fennálló 95 370 000 forint tagi kölcsön alvagyoni jellegét.

[64] Az elsőfokú bíróság házastársi közös vagyontként számolta el a részvényeket, minthogy álláspontja szerint a cég alapítása az élettársi kapcsolat időtartama alatt történt. J. T. 10 részvénnyel rendelkezett, melyek névértéke 500 000 forint volt darabonként. Ugyancsak

közös vagyonként (közös követelésként) vette figyelembe a KFT1 részére nyújtott, J. T. halálakor fennálló tagi kölcsön összegét.

[65] A fellebbező alperesek azt állították, hogy a részvények és a követelés J. T. különvagyonát képezték, mivel azok megvásárlása, illetve a kölcsön nyújtása – a J. M. Á. tanúvallomása (57. sorszámú jegyzőkönyv) alapján – a J. CSALÁD gazdálkodásának megfelelően, ahhoz illeszkedő célzattal és körülmények között a tanú által igazolt módon, különvagyonként történt.

[66] Bár az elsőfokú bíróság ekörben nem tett eleget indokolási kötelezettségének, azonban a tanút az elsőfokú eljárás alatt meghallgatta, az ítéltábla a vallomást az értékelési körébe vonta és a felek tényállításának, a perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján az elsőfokú bíróság ténymegállapításával és döntésével egyező megállapítást tett.

[67] A fellebbező alperesek csupán állították, de a törvényi vélelemmel szemben nem bizonyították a részvények és a tagi kölcsön különvagyon jellegét.

[68] J. M. Á.-nak, J. T. testvérének tanúvallomása csupán általánosságban mozgott, nem tartalmazott semmilyen konkrét nyilatkozatot arra vonatkozóan, hogy a ZRT1 alapítása J. T. különvagyonából és/vagy a „J. CSALÁD” pénzeszközéből történt. A tanú a tagi kölcsönökkel összefüggésben is egy általános gyakorlatról számolt be, de konkrétan arról nem nyilatkozott, hogy a perbeli tagi kölcsön befizetése hogyan történt, nem tudta megjelölni még csak nagyságrendileg sem a tagi kölcsön összegét. Nem igazolták a fellebbező alperesek azt sem, hogy a tagi kölcsön keletkezésének konkrét napján milyen összeg állt „a család rendelkezésére”, hogyan történt annak J. T. nevére történő befizetése.

[69] A pénzösszeg meglétéről különvagyonként egyébként J. T. és a IV. rendű alperes házassági vagyonközösséget megosztó megállapodása sem tartalmaz megállapítást.

[70] Nem helytálló a fellebbező alperesek azon hivatkozása sem, hogy a felperes nem vitatta a tanú vallomását, minthogy az iratokból megállapítható, hogy a felperes kifejezetten vitatta azt, észrevételében úgy nyilatkozott, azzal több pontban nem értett egyet és megismételte „a tagi kölcsönt mi tettük be, a mi pénzünk volt” (57. sorszámú jegyzőkönyv 21. oldal).

[71] Önmagában pedig a fellebbező alperesek arra történő hivatkozása, hogy szerintük a felperesnek és J. T.-nak nem állt rendelkezésére közös vagyon az alapításhoz vagy a tagi kölcsön megfizetéséhez, nem elegendő a törvényi vélelem megdöntéséhez, a fellebbező alpereseknek konkrétan kellett volna bizonyítania, hogy a hivatkozott összegek megfizetésére J. T. milyen különvagyonából került sor. Erre vonatkozóan okirati bizonyítékot nem csatoltak, de még csak nem is hivatkoztak arra.

KFT1 értéknövekedésének elszámolása

[72] A fellebbező alperesek alappal sérelmezték a fellebbezésükben a J. T. különvagyonát képező KFT1 életközösség alatti értéknövekményével összefüggő döntését és az értéknövekmény megállapításával kapcsolatos költségek viselését.

[73] Az elsőfokú bíróság a KFT1 haszna tekintetében alaposnak találta a felperes keresetét arra hivatkozással, hogy a bírósági gyakorlat szerint a különvagyonhoz tartozó korlátolt felelősségű társaságbeli részesedés haszna, amely a házassági életközössége alatt keletkezett, közös vagyonnak minősül.

[74] A fellebbező alperesek alappal hivatkoztak arra, hogy az egységes bírói gyakorlat szerint – a fentiekben kifejtettek szerint – nem minősül a különvagyon hasznának az egyik házastárs különvagyonát képező kft. üzletrészenek, az életközösség ideje alatt bekövetkezett, kizárólag annak működtetésére visszavezethető értékelkedése (BH2008.150.). Csak az a része tartozik a házastársi közös vagyonhoz, amely a tag házastárs ingyenesen végzett személyes közreműködésére vagy ingyenesen nyújtott mellékszolgáltatásra vezethető vissza, amelyre pedig a felperes nem hivatkozott. Ugyanakkor a felperes már az elsőfokú eljárásban is a saját, a társasági részesedés értékének növekedésében való tevőleges részvételét állította, amely ellenérték fizetése nélkül történt. Arra hivatkozott, hogy az ő, a jövőbeli eredmény reményében ellenérték nélkül végzett munkája eredményezte a cég értéknövekedését.

[75] A felperes azonban nem hivatkozott tételesen arra, mikor, milyen munkát végzett a társaságban, de az egyébként sem alapozná meg a társaság értéknövekményében történő részesedését.

[76] Élettársak esetében egyrészt az ingyenesen végzett munka a másik fél társaságában magát a gazdasági közösség meglétét támasztja alá, másrészt pedig alapot ad arra, hogy azt a bíróság a szerzési arány körében értékelése körébe vonja. A perbeli esetben a gazdasági közösség fennállása körében maga az ítéltábla is értékelte azt, a szerzési arány körében pedig a felperes és J. T. házasság kötése folytán vált okafogyottá az értékelés. Szó sincs azonban arról, hogy az ingyenesen végzett munka a nyereségből való direkt részesedést alapozná meg. Rámutat az ítéltábla, hogy a felperes saját maga nyilatkozta, hogy be volt jelentve J. T. cégeinél, hol egyiknél, hol másiknál, a munkája tehát nem volt ellenérték nélküli.

[77] Az egységes bírósági gyakorlat szerint a különvagyonon kft. üzletrészenek az életközösség fennállása keletkezett osztaléka a különvagyon hasznának minősül és ezért a közös vagyonba tartozik (BH2006.213.), azonban nem minősül haszonnak, minthogy az nem időszakos vagy rendszeres hozadéka az üzletrésznek, az eredmény tartalékba helyezett nyereség sem.

[78] Mindezek alapján a társaság értéknövekménye közös vagyonként nem volt elszámolható.

[79] Emiatt pedig nem volt szükséges a könyvszakértő kirendelése, ezért az ítéltábla nem vizsgálta a továbbiakban se a könyvszakértő kirendelésére, sem annak kompetenciájára és eljárására vonatkozó fellebbezési érveket.

Perköltségviselés

[80] A perköltség viselésével kapcsolatos alperesi fellebbezést az ítéltábla részben alaposnak találta, míg a felperesi fellebbezést nem. Az ítéltábla a kihirdetett határozatát e körben a 6. sorszámú végzésével kijavította, így annak megfelelő a másodfokú ítélet indokolása.

[81] Helyesen hivatkoztak arra a fellebbező alperesek, hogy az elsőfokú bíróság a pernyertesség-pervesztesség arányának megállapítását nem indokolta.

[82] Az ítéltábla az elsőfokú eljárásban a megváltoztatott elsőfokú ítéleti rendelkezéseknek megfelelően a pernyertesség-pervesztesség arányát a felperesre terhesebben 24-76%-ban állapította meg.

[83] A felperes az eredetileg előterjesztett kereseti kérelmét az eljárás során az alperesektől követelt, a két cég vagyonnövekedéséből eredő érték tekintetében felemelte, illetve az ítéltábla figyelembe vette nemcsak ezt, hanem azt is, hogy a külföldi cég fele tulajdonának bejegyzése vonatkozásában 70 000 000 forint értékben az eljárást hivatalból megszüntette. Emiatt a felperes kereseteként figyelembe vehető összeg 394 848 812 forint volt.

[84] A felperes javára az elsőfokú bíróság, illetve az ítéltábla 93 103 875 forintot ítélt meg, ugyanis az 1. számú ingatlan 22 800 000 forintos értéke és az elsőfokú bíróság által megítélt összegek, levonva abból a KFT1 értéknövekedése miatt az I., II. rendű alperesek marasztalását adja ki a felperes pernyertességét. A 93 103 857 forint : 394 848 812 forint arány jelenti a felperes és a fellebbező alperesek pernyertességi-pervesztességi arányát.

[85] Ennek megfelelően a felperes igényt tarthat a 1 500 000 forint illeték 24%-ára, azaz 360 000 forintra. Alaptalan az a felperesi hivatkozás, hogy teljes egészében megilleti őt a 1 500 000 forint, ugyanis részleges pernyertesség esetén a Pp. 83. §-ának (2) bekezdése alapján a fél az ellenfél perköltségét a pervesztessége arányában téríti meg, illetve ugyanilyen arányban tarthat igényt pernyertessége esetén az előlegezett költségeire.

[86] A felperes nem tarthat igényt az általa előlegezett szakértői díjra, mert ebben a körben az ítéltábla a keresetét alaptalannak találta, ebben nem vezetett a felperes fellebbezése eredményre, egyébként pedig az elsőfokú bíróság azért nem 1 051 000 forintot meghaladó összegben ítélt meg számára perköltséget, mert az alperesek pernyertességének az aránya nagyobb volt, és a feleknek járó perköltségeket egybeszámította.

[87] A felek a fellebbezéseikben az elsőfokú eljárásra az ügyvédi munkadíjat az Ükr. 3. §-a (2) bekezdésének c) pontja szerint számították fel, amely nettó 6 148 488 forint. Figyelembe véve a fellebbező alperesek 52%-os tiszta pernyertességét (76%-24%), nettó 3 197 214 forint, áfával együtt 4 060 462 forint illetné meg őket. Az ítéltábla azonban értékelte, hogy a fellebbező alperesek a jogalap tekintetében pervesztések lettek és ezzel összefüggésben a felperes jogi képviselője által kifejtett tevékenység ellenértéke is felszámítható, ezért a fellebbező alperesek javára járó perköltséget bruttó 2 540 000 forintban állapította meg és abból levonta a felperest megillető 360 000 forint illeték megfizetése címen járó részperköltséget, így alakult ki a felperes elsőfokú perköltségviselési kötelezettsége 2 180 000 forintban. A fellebbező alperesek nem bontották meg egymás között a perköltségre

való jogosultságukat, ezért az ítéltábla számukra azt, figyelembe véve a IV. rendű alperes számára járó összeget is, együttesen ítélte meg.

[88] Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

[89] A másodfokú perköltségviseléséről az ítéltábla szintén a pernyertesség-pervesztesség arányának megfelelően döntött. A felperes pernyertessége az 1. számú ingatlan 1/2 része tekintetében 76%-os volt, ugyanis az a felperes által követelt 30 000 000 forinttal szemben 22 800 000 forintban vezetett eredményre.

[90] Így a felperes igényt tarthat, az általa másodfokú eljárásban megfizetett 2 400 000 forint illeték 76%-ának megfelelő 1 824 000 forint illetékre és a fellebbezése tiszta pernyertességére tekintettel (52%) nettó 286 000 forint ügyvédi munkadíjra az Ükr. 3. §-a (2) bekezdésének *b)* pontja és (5) bekezdése alapján.

[91] A fellebbező alperesek pernyertessége pedig másodfokon 46%-os (43 128 376 forint : 93 657 260 forint), ugyanis a fellebbező alperesek a fellebbezési értéket 93 657 260 forintban jelölték meg, de a fellebbezésük csak részben vezetett eredményre. Emiatt megilleti őket a 2 500 000 forint megfizetett illeték 46%-ának megfelelő 1 150 000 forint illeték, azonban ügyvédi munkadíjra nem tarthatnak igényt, figyelembe véve, hogy a másodfokú eljárásban nagyobb arányban lettek pervesztesek, mint a felperes. A fellebbező alperesek által megjelölt fellebbezési érték alapján számított, az Ükr. 3. §-a (2) bekezdésének *b)* pontja, (5) bekezdése és 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján számított bruttó 1 911 171 forintnak a tiszta pernyertességre eső 8%-ára igényt tarthat a felperes, amelynek az összege 152 894 forint. Emiatt a felperest az 1 824 000 forint arányos megfizetett illetéken a fellebbezésével összefüggésben részére járó 363 220 forint bruttó másodfokú perköltségen kívül megilleti 152 894 forint is, amely összesen 2 340 114 forint, amelyet csökkenteni kell a fellebbező alperesek pernyertessége miatt részükre járó 1 150 000 forint megfizetett fellebbezési illeték részki költségével, így a felperesnek járó másodfokú perköltség 1 190 114 forint, amelyet az I. és II. rendű alperesek kötelesek megfizetni, amely összegre az ítéltábla kijavította a kihirdetett ítéletét.

[92] A IV. rendű alperes a másodfokú eljárásban tekintve, hogy perköltségfizetési kötelezettségét mellőzte az ítéltábla, pernyertes lett, ezért a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése alapján igényt tarthat az Ükr. 3. §-ának (2) bekezdésének *a)* pontja és (5) bekezdése alapján, áfával együtt számított ügyvédi munkadíjból eredő másodfokú perköltségére.

Debrecen, 2024. szeptember 4.

Szilágyiné dr. Karsai Andrea s.k. a tanács elnöke, Dr. Drexlerné dr. Karcub Edit s.k. előadó bíró, Dr. Szűcs Lajos s.k. bíró